Eduskunnan Maa- ja metsätalousvaliokunta, E120/2018 vp / Asiantuntijapyyntö

Lausunto: E 120/2018 vp Valtioneuvoston selvitys: Suomen ennakkovaikuttaminen EU:n ilmastopolitiikkaan.

Maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt Luonnonvarakeskusta lausumaan muistiosta otsikolla ”Suomen ennakkovaikuttaminen EU:n ilmastopolitiikkaan”. Muistiossa esitellään Suomen näkemyksiä EU:n ilmastopolitiikan kehittämiseen ja kunnianhimon nostamiseen.

Muistiossa esitetty EU:n ilmastopolitiikan tilannearvio on ajankohtainen ja sisältää keskeisimmät EU:n ilmastopolitiikkaan liittyvät kansainväliset velvoitteet. Tilannearviossa mainitaan LULUCF asetus, mutta kuitenkin hyvin pinnallisesti. On tärkeää huomioida että Pariisin sopimuksen ja EU:n pitkän aikavälin strategian tavoitteiden saavuttaminen edellyttää merkittäviä negatiivisia päästöjä, eli nieluja. Suomessa tärkein yksittäinen hiilinielu on puuston biomassan hiilivaraston muutos, joka on puuston kasvun ja puuston poistuman erotus.

Suomen tavoitteissa korostetaan oikeudenmukaista siirtymää kohti hiilineutraaliutta. Tavoitteissa korostetaan myös sitä että toimet ovat kustannustehokkaita. LULUCF asetuksen mukaan määritelty metsien vertailutaso on monille maille, Suomi mukaan lukien, kunnianhimoinen ilmastopoliittinen tavoite. Kasvihuonekaasuinventaarion mukaan vuonna 2017 metsien hiilinielu oli pienempi (lähempänä nollaa) kuin vertailutasossa määritetty taso (jaksolle 2021-2015). Jos puuston kasvun ja poistuman välinen erotus pysyy ennallaan ja jos Suomi ei kykene vähentämään muita maankäyttösektorin päästöjä, voi tämä johtaa tilanteeseen jossa Suomi ostaa LULUCF päästöoikeuksia muilta jäsenmailta. LULUCF sektorin nieluihin ja päästöihin liittyy suurempaa epävarmuutta kuin esim. energiasektorin päästöihin. On ensiarvoisen tärkeää että päästöoikeuksien kohteena olevien yksiköiden luotettavuus tunnetaan. Jos epävarmuuksia ei tunneta ja siitä huolimatta maat käyvät kauppaa LULUCF yksiköillä johtaa tämä tilanteeseen, jossa koko LULUCF asetuksen uskottavuus ja oikeudenmukaisuus on koetuksella.

Muistion kohdassa ”*Alustavia arvioita siitä mitä päästövähennystavoitteen nosto 55%:iin voisi tarkoittaa*” sanotaan näin: ”*On tärkeää huomata, että taakanjakosektorin päästövähennysten rajakustannus on selvästi suurempi kuin päästöoikeuden hinta*”. Tämä pitää paikkansa, mutta on myös tärkeää huomata että jos Suomi ei saavuta LULUCF asetuksen mukaista metsien vertailutasoa metsien nielun avulla, ollaan tilanteessa, jossa taakanjakosektorilla tehtäviä päästövähennyksiä käytetään kompensoimaan LULUCF sektorin laskennallisia päästöjä.

Muistion kohdassa ”*Kansainvälinen yhteistyö*” lukee että ”*Suomi korostaa, että kasvihuonekaasupäästöjen hinnoittelua ja hiilijalanjälkilaskentaa tulee edistää*

maailmanlaajuisesti”. Tämä on erittäin tärkeä aloite, koska tuotteiden kysyntä ohjaa tuotteiden tarjontaa ja esimerkiksi sitä että tuotetaanko Suomen metsistä suuren vai pienen ilmastojalanjäljen tuotteita.

Apulaisprofessori, Aleksi Lehtonen